

ПОСТАНОВА
ІМЕНЕМ УКРАЇНИ

25 березня 2025 року

місто Київ

Апеляційна палата Вищого антикорупційного суду колегією суддів у складі:
головуючого судді
суддів:
за участю:
секретаря судового засідання
представників Міністерства юстиції України

Чорненької Д.С.,
Боднара С.Б., Панаїда І.В.,
Шковири А.М.,
Тулїна Р.А., Петрової Є.С.,

розглянувши у відкритому судовому засіданні в залі Апеляційної палати Вищого антикорупційного суду апеляційну скаргу Міністерства юстиції України на ухвалу Вищого антикорупційного суду від 03 березня 2025 року в частині часткової відмови у задоволенні заяви про забезпечення позову до подання позовної заяви до особи, яка може набути статусу відповідача, а саме: Відкритого акціонерного товариства «Білоруськалій»; до осіб, які можуть набути статусу третіх осіб, які не заявляють самостійних вимог на стороні позивача: ТОВ «МСП «Ніка-Тера», Військової частини А 1225, ТОВ «Агропромислова група «Беста», Національного агентства України з питань виявлення, розшуку та управління активами, одержаними від корупційних та інших злочинів, АТ «Укрзалізниця»; до осіб, які можуть набути статусу третіх осіб, які не заявляють самостійних вимог на стороні відповідача: ТОВ «АГРОРОЗКВІТ», ВАТ «Білоруська калійна компанія», Державного об'єднання Білоруська залізниця, Білоруського республіканського унітарного підприємства експортно-імпортного страхування «Белексимгарант» про застосування санкції, передбаченої п.1-1 ч.1 ст.4 Закону України «Про санкції»,

встановила:

Ухвалою Вищого антикорупційного суду від 03 березня 2025 року заяву Міністерства юстиції України про забезпечення позову до подання позовної заяви про застосування санкції, передбаченої п.1-1 ч.1 ст.4 Закону України «Про санкції», задоволено частково та відмовлено у задоволенні заяви у частині забезпечення позову щодо заборони АРМА здійснювати реалізацію (відчуження) майна, яке належить ВАТ «Білоруськалій», переданого в управління АРМА ухвалами Шевченківського районного суду міста Києва від 24 червня 2022 року у справі №761/11098/22, від 14 липня 2022 року у справі №761/12872/22, від 11 квітня 2022 року у справі №761/6594/22. Судове рішення у частині відмови в задоволенні заяви про забезпечення позову мотивоване тим, що тривають публічні процедури з реалізації активу - хлориду калію; вжиття заходів забезпечення позову шляхом заборони АРМА вчиняти дії, які полягають в (або мають наслідком) припиненні, відкладенні, зупиненні чи іншому втручанні у проведення конкурсу, аукціону, торгів, тендера чи інших публічних конкурсних процедур, що проводяться від імені держави (державного органу), територіальної громади (органу місцевого самоврядування) або за участю призначеного державним органом суб'єкта у складі комісії, що проводить конкурс, аукціон, торги, тендер чи іншу публічну конкурсну процедуру щодо калію хлориду є такими, що прямо суперечать вимогам ч.6 ст.151 КАС України. Крім того, хлорид калію рожевий є добривом, яке

потребує належних умов для зберігання, припинення його реалізації може призвести до закінчення строків зберігання чи погіршення його стану. Оскільки неможливо оцінити чи не завдасть вказаний захід забезпечення позову більшої шкоди, ніж у разі задоволення інтересів Міністерства юстиції України, суд дійшов висновку про відмову у задоволенні заяви про забезпечення позову в частині заборони АРМА здійснювати реалізацію (відчуження) майна, яке належить ВАТ «Білоруськалій», переданого в управління АРМА ухвалами Шевченківського районного суду міста Києва від 24 червня 2022 року у справі №761/11098/22, від 14 липня 2022 року у справі №761/12872/22, від 11 квітня 2022 року у справі №761/6594/22. Також заявником не доведено, яким чином виконання ухвали Шевченківського районного суду міста Києва від 11 квітня 2022 року у справі №761/6594/22 щодо передачі на зберігання АРМА порожніх вагонів завдає шкоди правам, свободам та інтересам Міністерства юстиції України, та яким чином ускладнить виконання рішення суду у разі його задоволення.

17 березня 2025 року до Апеляційної палати Вищого антикорупційного суду надійшла апеляційна скарга представника Міністерства юстиції України відповідно до якої він просить ухвалу Вищого антикорупційного суду від 03 березня 2025 року в частині відмови у задоволенні вимог заяви про забезпечення позову до подання позовної заяви скасувати, ухвалити нове рішення в цій частині, яким заборонити АРМА здійснювати реалізацію (відчуження) майна, яке належить ВАТ «Білоруськалій», переданого в управління АРМА ухвалами Шевченківського районного суду міста Києва від 24 червня 2022 року у справі №761/11098/22 - калій хлористий, який знаходиться у 170 залізничних вагонах, та від 14 липня 2022 року у справі №761/12872/22 - калій хлористий, який знаходиться у 15 залізничних вагонах. Ухвалу Вищого антикорупційного суду в частині, якою відмовлено у задоволенні вимог Міністерства юстиції України, вважає незаконною та необґрунтованою, ухваленою з невідповідністю вимог чинного законодавства України, з порушенням норм процесуального права та із неповним з'ясуванням судом обставин, що мають значення для справи. Протягом 2024 - 2025 років АРМА здійснює реалізацію арештованих у 2022 році активів підсанкційної юридичної особи ВАТ «Білоруськалій» у порядку, визначеному кримінально-процесуальним кодексом України. З урахуванням активних та непрогнозованих у часі дій щодо реалізації активів, які належать ВАТ «Білоруськалій», існують ризики того, що до ухвалення судового рішення у справі частина заявлених Міністерством юстиції України до стягнення активів, буде реалізована АРМА, що унеможливить виконання судового рішення у даній справі, а також буде порушувати права нових власників таких активів. Як убачається з аукціонів проведених торгів АРМА, реалізація продукції здійснюється безпосередньо з вагонів, тобто тари, в якій вона знаходилася із квітня 2022 року. Зазначене майно АРМА (організатор торгів) не визначає як майно, що швидко псується і у відповідній графі в порядку проведення аукціону немає позначення про належність калію хлористого до такої категорії майна. На сьогоднішній день ухвали про накладення арешту не скасовані, заходи з управління майна та його збереження не зупинялися, застосування заходів забезпечення позову в межах адміністративного позову не зупиняє дію таких ухвал, отже забезпечення позову жодним чином не вплине на погіршення стану калію або строки його зберігання. У випадку задоволення позовної заяви в дохід держави буде стягнуто активи відповідача. Згідно з рішенням РНБО від 28 січня 2023 року «Про застосування персональних спеціальних економічних та інших обмежувальних заходів (санкцій)», введеним в дію Указом Президента України від 28 січня 2023 року №50/2023, до ВАТ «Білоруськалій» застосовано санкцію у виді блокування активів. Застосування зазначених у прохальній частині заходів забезпечення позову є важливим, оскільки це забезпечить збереження вартості активів, які прямо належать відповідачу, унеможливить порушення санкційного законодавства та публічного порядку України. При постановленні ухвали судом першої інстанції не враховано мету заходів забезпечення позову у санкційній категорії справ та не враховано положення Закону України «Про санкції» у частині блокування активів. 12 березня 2025 року Міністерством юстиції України подано до Вищого антикорупційного

суду позов про застосування санкції, передбаченої п.1-1 ч.1 ст.4 Закону України «Про санкції», тому відсутні підстави для скасування заходів забезпечення позову на підставі п.1 ч.8 ст.157 КАС України.

У судовому засіданні представники Міністерства юстиції України Тулін Роман Андрійович та Петрова Єлизавета Сергіївна вимоги апеляційної скарги підтримали та просили її задовольнити.

Дослідивши матеріали справи, заслухавши представників Міністерства юстиції України, перевіривши доводи апеляційної скарги, колегія суддів доходить таких висновків.

Відповідно до п.2 ч.1 ст.294 КАС України окремо від рішення суду можуть бути оскаржені в апеляційному порядку ухвали суду першої інстанції щодо забезпечення позову, заміни заходу забезпечення позову, скасування забезпечення позову, відмови у забезпеченні позову, відмови у заміні заходу забезпечення позову або скасуванні забезпечення позову.

Згідно з ч.8 ст.283-1 КАС України апеляційна скарга на рішення Вищого антикорупційного суду може бути подана учасником справи та/або його представником до Апеляційної палати Вищого антикорупційного суду протягом п'яти днів з дня проголошення рішення суду.

Із апеляційної скарги вбачається, що оскаржується ухвала колегії суддів Вищого антикорупційного суду від 03 березня 2025 року в частині часткової відмови у задоволенні заяви про забезпечення позову до подання позовної заяви до особи, яка може набути статусу відповідача, а саме: Відкритого акціонерного товариства «Білоруськалій»; до осіб, які можуть набути статусу третіх осіб, які не заявляють самостійних вимог на стороні позивача: ТОВ «МСП «Ніка-Тера», Військової частини А 1225, ТОВ «Агропромислова група «Беста», Національного агентства України з питань виявлення, розшуку та управління активами, одержаними від корупційних та інших злочинів, АТ «Укрзалізниця»; до осіб, які можуть набути статусу третіх осіб, які не заявляють самостійних вимог на стороні відповідача: ТОВ «АГРОРОЗКВІТ», ВАТ «Білоруська калійна компанія», Державного об'єднання Білоруська залізниця, Білоруського республіканського унітарного підприємства експортно-імпортного страхування «Белексимгарант» про застосування санкції, передбаченої п.1-1 ч.1 ст.4 Закону України «Про санкції».

Відповідно до ч.8 ст.5 Закону України «Про санкції» у разі виявлення незаблокованих активів **центрального органу виконавчої влади**, що забезпечує реалізацію державної політики у сфері стягнення в дохід держави активів осіб, щодо яких застосовано санкції, **звертається до відповідних органів та/або посадових осіб з вимогою вчинити дії, спрямовані на тимчасове позбавлення відповідних осіб права користуватися та розпоряджатися цими активами. Така вимога центрального органу виконавчої влади, що забезпечує реалізацію державної політики у сфері стягнення в дохід держави активів осіб, щодо яких застосовано санкції, є обов'язковою та підлягає негайному виконанню.** Тобто, питання про заборону вчинення дій щодо незаблокованих активів необхідно вирішувати не в судовому порядку, а в порядку, визначеному Законом України «Про санкції». При цьому позивачем не надано суду доказів звернення з вимогою до АРМА про вчинення дій, спрямованої на тимчасове позбавлення відповідних осіб права користуватися та розпоряджатися цими активами. Матеріали справи лише містять запити з приводу наявності такого майна без заборони вчиняти щодо нього будь-які дії. Тому, розглянувши заяву про забезпечення позову по суті, суд першої інстанції дійшов правильного висновку у частині відмови у забезпеченні позову за даних обставин.

На підставі викладеного, керуючись ст.248, 283-1, 294, 299 КАС України, колегія суддів

у х в а л и л а:

Апеляційну скаргу Міністерства юстиції України залишити без задоволення.

Ухвалу Вищого антикорупційного суду від 03 березня 2025 року залишити без змін.

Постанова Апеляційної палати Вищого антикорупційного суду набирає законної сили негайно з дати її прийняття.

Повний текст постанови складено 27 березня 2025 року.

Головуючий-суддя:

судді:

Д.С. Чорненська

С.Б. Боднар

І.В. Панаїд

Всього в копії *2* арк.
секретар судового засідання
Альона Ількович